

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12—Din.;
za celo leto 48—Din.; za inozemstvo je dodati poštino.
Oglesi po cenu. — Posamezna štev. stane 1 Din.

LASTNIK IN ODGOVORNİ UREDNIK INŽ. F. KRAJEC.

IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Arena Narod. doma.

Rokopisi se ne vračajo. — Anonimi dopisi se ne sprejemajo.

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI!

Orjuna-Hribarju na njegovo pismo borcu-poštenjaku dr. Serneku.

Clovek, ki se mu je javno očitala laž in mešetarija z državnimi in nacionalnimi interesimi, clovek ki je javno nastopil proti ustavi, na katero je položil prisojo, da jo bode čuvati, se upa pisati tako pismo! Clovek, kateri je vse poskusil, da bi našim članom škodoval, jih izrinil iz služb, ki kljče v svojo obrambo srbske kazenske zakone proti našemu predsedniku, ta clovek se sedaj v obnemogli maščevalnosti postavlja v pozor velikodušnega odpuščevalca.

Nizko je padla morala javnega mnenja, da lahko prenese tak cinizem. Orjuna ima samo eno besedo za tako ravnanje — podlost.

ALEŠ POTOČNIK:

I. DEL.

Trije in eden.

Pod tem naslovom je priobčil neki ugledni ljubljanski list prošlo nedeljo lep, informativen in nadvse bister članek, kjer poenotira pisec s stališčem naših separatistov, ki dele naš narod jugoslovanski v tri kulturne edinice. Srbi, Hrvati in Slovenci, to bi bile po mnenju naših znanstvenih veličin tri kulturne celote in tako se je javno izrazil gosp. rektor dr. Ušenčnik o pričilih svetošavske proslave na našem vsečilišču.

Izjava g. rektora je imela popolno resen in dosten znacaj, zato se spustimo v njeno razglabljaj in istotako resno in dosten. Z »avtonomistovimi« in »Slovenčevimi« puščicami in zlobnimi pamfleti se ne moremo pečati, ker jim rade volje prepričamo delež na zlobni neumnosti, in ker bi morali njihove pamflete na srbsko pleme parirati z analognimi pamfleti na lastno pleme, ko ega sinovi smo. Pravimo pleme, ker nas Gumplowicz tako opredeli in ker vidimo, da ima prav. Če pri tem kak gospod z univerze prišenec »Avtonomistu«, da v Ribnici plemenec nomeni nekaj nevšečnega, nas to malo briga in se moramo le čuditi, da vsečiliščni profesor presoja to važno vprašanje s te strani. Habeant sibi!

Pisec zgoraj omenjenega članka je uglovljenih treh kulturnih edinica pogreša precizne izjave, kam v tem slučaju strati naše muslimane, ki so številne kot Slovenci in ki so naši naši kultura edinica, da so Makedonci tudi lastna kulturna edinica in da je prekmurski Slovenec, ki ni nikoli živel v kulturni, gospodarski, politični in jezikovni zajednici z ostalimi deli našega naroda, posebna kulturna edinica. Cepljen je lahko z isto ooravčenost in na temelju istih razlogov, ki se navajajo za tri kulturne edinice nadaljuje do neskončnosti. Sač je težko verjeti, da bi tvorila na te način naš Primorec in slovenski Korosec kulturno enoto. Kako kulturno enoto naj tvori Hrvat-katoški iz Kotora z Medimurcem? Gotovo tvorita Prekmurec in Medimuriec preje kulturno in jezikovno celoto, kakor na dr. Istran in Šokac.

Takisto je jasno, da tvorita kulturno enoto — da o jezikovni nlini ne govorimo — bosanski katolik in pravoslavec in da je ni sile, ki bi mogla to enoto razdreti, das se je to že često poizkušalo. Zakaj nam je bil absurd nova bosanska narodnost in novi bosanski jezik, kar obote je hotela ustvariti Avstrija in tako rešiti problem treh ver in treh kultur? Imela je seveda senilna pokojnica zavratne imperialistične namene, toda uvesti je hotela tudi muslimane v kulturno edinico, iz koje jih naši ideologi treh kultur izkijajo.

srčen Herostrat, ki ceni posamezne kamenčke in nitke, krasote celega mozaika in cele preproge pa ne vidi.

Draga nam je ta nestra preproga in vedno bomo stali na nje branik! Srbi, Hrvati, Slovenci, Makedonci, Muslimani, Bunjevci in vse ostale narodnosti, kolikor jih separatisti še izkoplajo, pa pridejo do veljave le v mozaiku Jugoslavije, iz drugi iz njega so samo kamenčki, v temenjini pa tvorijo očarjujoči sliko!

Strankarska razcepljenost in nje posledice.

Moderni parlamentarizem, ki si je v primeroma kratkem času osvojil ves svet, je prinesel v naše javno življenje mnogo dobrega ali tudi veliko slabega. Ustanovitelji parlamentarizma so hoteli ž njim dati javnosti, to je ljudstvu, možnost, da samo potom izvoljenih posancev odloča o svoji usodi ter da samo rešuje vsa javna vprašanja. Niso pa predvidevali, da je to mogoče na koristen način vršiti samo tam, kjer je ljudstvo kulturno in politično dovolj zelo; niso predvidevali, da bo isti parlamentarizem, ki bo v eni državi vir

na država Anglija ima tri stranke, velike severoameriške Zedinjene države pa samo dve! V teh državah je parlamentarizem blagoslov, zato so pa tudi ravno te države tiste, v katerih vlada bagostanje, mir in red.

Cisto drugače je v državah, katerih ljudstvo še ni dovolj ali pa sploh še ni civilizirano in prosvetljeno. Tam je parlamentarizem samo gnoj za razni nezdravi izrastki. Tako nekulturno ljudstvo tudi politično ni toliko zelo, da bi samo znalo razločevati med resnico in lažjo, med poslenjem in šrljanstvom in demagogijo, ki ne zasleduje splošne dobrobiti ljudstva in države, ampak svoje osebne in kljukarske ambicije in koristi. Tako ljudstvo se da zavariati iz teh ali onih razlogov često celo s podkupovanjem, v razne stranke, v katerih se organizira ter glasuje zanje pri vsakih volitvah, pa nai te stranke že delajo v negotovo korist ali pa očito škodo ter v škodo celega naroda in države. Med takim ljudstvom imajo demagozi, ambiciozni sleparji in podobni elementi praviraj. Zato pa tudi ni čudno, če se v takih državah posreči že skoro vsemku pustolovcu zbrati krog sebe nekaj klimovcev ter ustanoviti novo

je bila, da v vladni enotnosti, ampak so jo slabili neprestani prepiri med vladnimi strankami, ki so povzročali vedno vladne krize in tako ad infinitum zavlačevali poslanovanje. Vlada in parlament, oba sta bila samo borba strankarskih špekulacij, na kateri je vsaka klika skušala kar najdražje prodati svojo moč. Vsak sklep, vsak zakon, pa če je bil tudi naravnost življenske važnosti bodisi za ves narod, za vso državo ali pa za poedine stanove in pokrajine, je bilo treba naravnost kupiti z raznimi koncesijami v korist poedinil poslancev ali pa klik. V tem parlamentu n. pr. soloh ni šlo za to, da se uradništvu poviša plača, da se izboljša stanje delavstva, da se rešijo kmetijska vprašanja, ampak samo za to, koliko in kakšnih koncesij je dobila ta ali ona stranka za to, da bo glasovala za te predloge. Tako je bilo v razpuščeni skupščini, še slabše pa bo v novi. In tu tudi vzrok zakaj je pri nas slabo, zakaj gre k vragu naša valuta, zakaj draginja neprestano narašča, zakaj uradništvo strada, zakaj kmet ne more prodati svojih pridelkov, zakaj cvete korupcija, tihotapstvo, verižništvo, izvozničarstvo itd. itd. To so vse posledice naše strankarske razcepljenosti, ki demoralizirajo celo sicer kolikor toliko poštene stranke.

Zato pa problem sanacije naših razmer ne zavisi od revoljje ustave, od avtonomije ali centralizma, od zmag, ter ali one stranke, ampak od obračunanja z vsemi strankami brez izieme ter od združitve vseh poslenih in dobrohotečih! Poedine stranke so ravno za te volitve tudi res skušale doseči nekako koncentracijo sorodnih skupin, v kolikor jih je vodila pri em odkritosčna skrb za narod in za državo, ali pa le strankarska dobičkaželnost, o tem tu ne bomo razpravljali, konstatirati pa moramo, da se jim ta koncentracija ni posrečila, ker se jim posrečiti sploh ni moga. Posrečiti pa se jim ni moga radi tega, ker strankam sploh ne gre za interese kake napredne, narodne ali državne stvari, ampak zgoli za osebne koristi voditeljev! In v tem so, bodimo odkriti, brez izjeme vse enake! Nezavedne ljudske mase so zanje »Stimmeie!« in nič drugega. Nai naglašajo n. pr. socijalistični voditelji še tako, da se bore za delavstvo, klerikalci, da se bore za kmeta itd., v resnicu se bore samo za svoje mandate in za svoje osebne koristi, kar dokažejo potem, ko so izvoljeni vedno zopet znova s tem, da se vsa leta svojega poslančevanja za svoje volilce sploh ne zmenijo, ampak jih običejno komaj tedaj zopet, ko so na pragu nove volitve. Naše ljudstvo je sicer do skrajnosti naivno in neumno, toda polagoma se pa le pričenja zavedati, da je vse to res tako. To zavedanje pa je načeljivo znamenje za to, da se počasi toda sigurno bližamo času, ko bo naše ljudstvo samo obračunato s svojimi strankarskimi izkorisčevalci. Kai pa potem? Rayno za ta čas pa se pripravlja naša organizacija, ki je sicer politična, ni pa stranka. Ena prvi in največji nalog program Orjune je, rešiti naš jugoslovenski narod strankarskih zajedav ter ga združenega v enaki ne strankarski, ampak nacionalni fronti povesti na prestol ter dati njemu samemu brez dvainštiridesetih strank v roko državno oblast. To je naš cilj in ta cilj hočemo in ga bomo dosegli, dosegli bomo, da bo v parlamentu v Beogradu sedel naš enotni jugoslovenski narod vseh plemen, vseh ver in vseh stanov združen po neomajni poštenosti in ljubezni do dobedincev in do skupnosti. Ta čas bo prišel morda še prej, predno se komu sanja in tedaj ne bo več slovensko-hrvatsko-srbskih sporov, ne bo več razprav o avtonomiji in o

NACIONALISTIČKI POKLIČ.

1.

DAVORI,
DAVOR, KO VUČKI
HLEBOM SE PATNJE LJUTIM
ZALAGAO! KO KRUTIM
PASOM KUMANOVSKOGA
PREGNUČA PASO SE MUČKI!
KO ZLAMENOM SUVOBOR-
SKOGA
TRIJUMFA, VESTEČI RADOST,
ZLAMENOVAO MLADOST!,
USTAJ,
SNAGU RAZUZLAJ,
MAČ PONOSA SVOGA ISUČI,
SNE PLAMNE U TETIVU SUZLAJ,
NATEGNI, MIŠKI PRIKUČI,
I K'O MLAD, OGORČEN DIV,
U METU ČOJSTVA, LEPOTE
NOVE NAMERI SMELU
SVOG POUZDANJA STRELJU
SVOJ ZANOS
ŽIVI!

2.

DAVORI,
USTAJ! NE TAVORI
POKAJMAKČALANSKE DNEVI...
GRUB LIŠAJ NEBRATSTVA,
ZLOSTI
SVAKE, STO SVE NAM PREVI,
MUNJAMA NOVE MUŠKOSTI
OPALI, ISKOPITI!... GUJU
ŠTO SE OD KRVAVE LJUTAVI
RANA NAM ISPOD KRILA
GORDOG RAZVILA,
PRIDAVI,
PRIGUŠI!... I NALIK OLUJU.
NA AŽDAJA SEDAM, ŠTO S
MEDA
NAŠIH SE SEDMERIH KOČI,
ŽEĐENČ DA U KRV NAM SMOČI
PANDŽE, K'O TOPUZ GNEV VOJO
ZAVITLAJ; ZAURNJAJ SE, SRNI
ŽDRELA IM MOČNA RAZVRNI,
MARKOVSKI ZAMETNUV
BOJI!

3.

HAI, DAVORI,
VISPREN VIRVIHORE
PROLETSKE NAŠE KRVI,
DIŽ SE UVITAJ RAZVRVI
PONORE UVORE IZVORE,
TROJEGA MORA ZASRKNI,
ČEMEROM TROJIM ZAGRKNI,
TROJIM SE CILJEM ZAKUNI,
UČKU I BALKAN POMENI,
I SUNI,
KLISNI! I KAO OGNJENI
ZMAJE ŠTO OČIMA STRIŽE,
DOK S NJEGA PLAMENJE LIŽE,
S TROGLAVE KULE KOSTIJU
NAJBOLJIH NAŠIH ŠTO PAŠE,
SVOD NEBA RUDEČI PLAV,
BDI, KRILOM ZAKRILI, ČUVAJ
JUGOSLAVIU, NAŠE
JEDINSTVO, NAROD
SAV!

MIRKO KOROLJA.

dela hrvatskega pleme, pod klobuk posebne hrvatske kulturne jenidine.

Jezikovna stvar ni nič manj zapletena. Jeziki teh treh plemen so narečia, ki v praksi prehajajo neopazno drugo v drugega, tako da Hrvat govori čisto kajkavščino in čisto štokavščino. Srb govori štokavščino iekavščino kakor njegov soused Hrvat in musliman. Smešno je prekmursko narečje prištevati slovenščini, medijursko pa k hrvatsčini. Kdo misli, da Drava, Sotla in Kolpa kočijo jezik? Zagrebško narečje je bolj podobno slovenščini kakor panonsčina Prekovec in Prekmurcev.

Mislimo, da je nazadnjak tisti vsečiliščni profesor, ki v kritiki Melikove »Jugoslavije« poleg Srbov, Hrvatov in Slovencev postavlja še Macedonce kot posebno narodnost. Z isto pravico bi našel še najmanj pol ducata jugoslovenskih narodnosti, nai se le potruditi, kakor rečeno: cepljenje gre lahko v nekončnost. Uveril se bo pri tem brezplodnem delu, da naslov knige »Jugoslavija« ni politikum, kakor se je izrazil. Ne gospod, Jugoslavija, ki vam je kot Spancu španska vas, je tu, ona živi in gre preko takih malenkostnih pomislek. Jugoslovensko ujedinjenje je izvršeno dejstvo in kdo hoče rušiti ta krasni mozaik in to našo pestro preprogo, je ozko-

vsega blagostanja in vse sreče, v drugi državi lahko vir vseh nezgod in nesreč. Zato pa imamo sedaj dve vrsti parlamentarnih držav: eno, kjer je parlamentarizem koristen ter drugo, kjer je naravnost škodljiv. Na čelu prve skupine držav koraka prosvetljena Amerika, na čelu druge pa, reči bi skoro — naša mlada Jugoslavija! V zapadnih državah, kjer je ljudstvo tudi dol do najnižjih mas visoko civilizirano, je tudi politično tako zelo, da za demagogijo in razne nečedne namene posameznih političnih šarlatanov ni dostopen. To ljudstvo presodi dobro, predno odda pri volitvah svoj glas za to ali ono stranko. Tam niso volilci organizirani tako kakor pri nas v poedinih strankah, ampak se njihova strankarska pričakovnost ravna vedno po delovanju strank. Ako spozna ljudstvo, da je program te ali one stranke dober, da je dobra tudi njena takтика ter da so ljudje, katere kandidati poštenjaci, potem glasuje za njuno. S tem pa še ni storjeno vse. Volilci kontrolirajo tudi po volitvah strogo delovanje one stranke, kateri so poverili svoje zaupanje in ako opazijo, da zahaja na strankarska poto, jo pozovejo, nai se vrne na pravo pot, aka pa le tega ne stori, je obsojena na propad, kajti pri prihodnjih volitvah oddajo volilci svoje glasove drugi stranki. Zato pa imamo tam samo dve ali troje strank. Velika svetov-

stranko. Če jim pri tem obljubi še vse mogoče, česar sploh nikoli ne more izpolniti ter mastno opljuje osebno poštenje in čast svojih nasprotnikov, potem je svojega uspeha več nego gotov. Zato in samo zato je mogoče, da nastane v takih državah toliko strank, da jih sploh ni mogoče prešteeti. Taka država, klasičen primer tudi za vse druge te vrste, je ravno naša Jugoslavija, v kateri nastopa pri sedanjih volitvah v narodno skupščino ni več in ni manj kakor 42 različnih strank. Kakšne so posledice parlamentarizma v takih državah, občutimo dovolj na lastni koži. Že bivša raznica narodna skupščina, ki se ni imela toliko strank kakor jih bo mela nova, ki bo izvoljena 18. marca, ravno radi svoje strankarske razcepljenosti ni mogla delovati. Nobe na nena stranka ni bila sama tako močna, da bi mogla sestaviti vlado. Vsled tega je bilo treba najti izhod iz kaosa na ta način, da se je združilo nekaj različnih strank v koalicijo, ki je izmed sebe izvolila vlado. Prva slaba posledica tega je bila ta, da je parlament, mesto da bi uporabil svoje energije za reševanje nujnih in važnih naroda in države tičičnih gospodarskih, socialističnih, kulturnih in drugih vprašanj, trtil svoje energije v jalovem boju med poedini strankami ter med vlado in oponicijo. Druga še slabša posledica

DR. DANKO ANDELINOVIC:

Pozdravni govor Oblasnoj Skupštini.

Gospodo izaslanici bratskih Oblasnih odbora, gospodo izaslanici Mjesnih organizacija Oblasnog odbora zagrebačkog!

Ja vas pozdravljam široke duše i vedra srca, jer je širina, jer je vredna znak nacionalizma, a njegova je borba uperena proti uskogrudnosti, tjesnoći, slabunjavosti, mlakosti, domanjkanju vidika i svakom lokalnom patriotizmu. Naš se nacionalizam uzdiže ko sivi soko nad širokom ravnicom i kliče nam borbu velikih idea, a protiv malim idealima.

Mi smo u svojim dušama pokopali male domovine i lokalne patriotizme pred licem velike i snažne Jugoslanske domovine.

Priznajem velike su naše epopeje, patnje, borbe i istrajnosti. Počinite od naših gusara, uskoka, hajduka i komita, predjite preko Gvozda, Kosova, Dobrog polja, Vetrešnika i Kajmakčalana i nači čete jedno ponosno Srpstvo, jedno žilavo Hrvatstvo i jedno lijepo Slovenstvo, nači čete instinkte jedne rase, koja se neda. Lijepa je naša prošlost, veliki su naši pobjizi, hrabre su naše izdržljivosti, krvave su naše čežnjene za slobodom. Ali mi, kao nove mladice iz starog panja, hoćemo još više, još lisanije, još šire. Našoj čemo prošlosti podignuti spomenik, našem junaštvu vidovdanski hram. a naše čemo krvave zastave smotati, nek sinovi, umučad i pokoljenja dolaze i hodočaste k njima nek im se klanjaju, nek se ponosno ugledaju u njih. Ali mi za ljubav prošlosti, za ljubav minule slave i prošlih epopeja ne zaboravljamo svoju budućnost, jer u našoj prošlosti koliko ima slave, toliko ima i sramote. Mi smo bili janjičari, bili smo galeoti, mi smo bili carski vojnici, gušili smo slobodu Italije, gušili smo svoju vlastitu slobodu, jer nad nama vladala je slijepost i tjesnogrudje, jer nas je prožimaao zao usud prokletstva: divide et impera.

Iako smo danas ono što jesmo i ako su danas pukli pred nama obzori i novi vidici, to je zato, jer je u jednom datom momentu možemo reći jučer, pobijedio zdravi i jedinstveni instinkt čitave naše rase na Slovenskom Jugu. I nama je drugovima predratnih nacionalista, braći revolucionara i atentatora, ljudima koji su vidjeli hetakome boraca, dobrovoljaca i žrtava, koji su osjetili da ih je prožela silna instiktivna ljubav budućeg jedinstva i veličine, — nama je usko Srpstvo, nama je tjesnogrudno Hrvatstvo, nama je slovenstvo. Mi nećemo državu S. H. S., nego Jugoslaviju, jer mi nećemo jedinstvo Bosne i Hercegovine po starom austrijskom receptu, nego jedinstvo Jugoslavije. Danes mi čuvamo taj Ustav i čuvat ćemo ga hrabro i požrtvovno, jer je tako shodno i potrebno, i jer ga napadaju oni, koji ga neće, ne radi toga, jer oni ne bi htjeli ovakav Ustav, nego jer oni neće u opće ove države. Sutra ćemo taj Ustav mi sami mijenjati, u koliko se ne slaže s našim idealima i s našim napredkom, i to ne za to, jer mrzimo, nego za to, jer ljubimo ovu državu.

Pitate me za puteve? Naš put je ravan, čim brže k cilju kako rekoh, bez vrdanja, ni desno ni lijevo. I nema tih zapraka, koje nećemo pregaziti, nema tih ograda koje nećemo smrsviti našim prsim, a našem naletu neće odoljeti sva tjesnogrudja, mračnjačta i nazadnjačta, sve more i sva pogana kopilard kompromisa, i robstva minulih vječkova. Tko je natrunjen ili desnicom ili ljevicom, a ne sredinom srca, nek ne prelazi s nama na juriš, jer mi ćemo ga vlastitim rukama zadaviti.

Razveseljivo dejstvo se je obnen ugotovilo, da se namreč u Liki ustanavljaju seljačke Orjune, ki imajo med člani same seljake in ki so številčno najjače.

Med resolucijami, ki jih je zbor sprejel, je velika većina takih, ki se tičejo socijalne zaščite našega delavstva pred izsesavanjem s strani kapitalistov, zlasti tujih. Pozornost se je obrnila tudi na dogodke v Sloveniji in se je sprejel oster protest proti preganjanju nacionalistov v Sloveniji. Predvsem se je obsodilo postopanje g. Hribarja.

Dobro nam došli svi vi, koji ste mladi u svom srcu i koji nosite visoke ideale narodnog jedinstva, bez obzira na dobu i godine.

U našem kralju vidimo sina Petra Oslobođoca, sina kralja slobodnika i neka zna, da je njegovo iice simbol naše države, da je on predstavnik naše rase.

I pisano je: Imajte čvrstu volju i zaželite da dodu brda k vama i da vam se pokloni. — i brda će doći i pokloniti će se.

A ja vam velim: jednu slovensku težnju zakopajte u zemlju i nad njom sagradite tvrdjavu i ta će tvrdjava jednom odletjeti u zrak. Jao si ga onome koji bude u tvrdjavi.

Naša je težnja naš ideal — naš program: jedan narod, jedno ime, jedan jezik, jedna država, jedan kralj, jedan parlament i jedno veliko stroko slavensko srce.

Neka živi Jugoslavija, neka živi Jugoslavstvo, da živi kralj!

Prvi občni zbor Oblastnega odbora Orjune za Hrvatsko u Zagrebu.

Prese netljivo hitro in z ognjevitim razmahom se je prenesel naš pokret iz Dalmacije u Banovino, kjer so bila tla za razvoj Orjune na videnje najmanji prikladna. Zdelenje je, da v deželi izrazitega separatizma in defetizma ter megalomanjsko ozkogrudnega pojmovanja narodne ideje skoro ne bo mogče dobiti pristašev za naše ideje. Toda vsa skepsa se je pokazala popolnoma neumestna. Naše gibanje u Hrvatski in Slavoniji se je v kratkem času tako okrepilo in razširilo, da so defetisti v resnem strahu, ko viđijo, kako Orjuna kar iz zemlje iztepta cela krdela oduševljenih narodnih borcev.

Spočetka so nam bili nasprotni celo ljudje, ki smo nanje največ računali. Odgovarjali so nam, da hrvatske razmere niso take, da bi se dalo provesti naše organizacije v večjem stilu in da je naš napor skoro brezuspešen. Toda živa delavnost naših članov je neprenehoma trkala na srce in vest vrlega hrvatskega ljudstva in naravno je, da je v celi zemlji s časoma naša močnega odmeva.

Prva akcija naših somišljenikov v Zagrebu o prilici zabave avstrijskih oficirjev pri grofu Salis-Seewisu je prebila led in vzbudila zaupanje dobromislečih, doslej zastrašenih po frankovsko-bloškem teroru. Prve naše trdne organizacije so vstale u našem junaškom Primorju. Bakar, Sušak, Kraljevica, otok Krk in ostala mesta so postala ognjišče in žarišće naših idej in odtod se je razširil plamen Orjune po celi deželi. Delegati gredo ustanavljati podružnice v Pakrac, Brod, Osijek. Vseh mest se ne more naenkrat obiti, zato se nove Orjune ustanavljajo s pomočjo okoliških, tako Vukovar, Karlovac, Ogulin in dr. Značilno je, da mnoge Orjune ustanavljajo srednješolci, n. pr. Čakovec, Petrinja in Šabac. Medtem se je že vršil veličasten zbor Orjune vsega Primorja v Krasici o prilici Zrinski-Frankopanske obletnice.

Nadaljni veliki zbor je občni zbor oblastnega odbora Orjune za celo Banovino v Zagrebu dne 18. t. m. Vse hrvatske Orjune so poslale na občni zbor svoje delegate, zastopane pa so bile tudi Orjune iz Ljubljane, Sarajeva in Skoplja, kot zastopnice pokrajinskih organizacija.

Splošno zanimanje in pozornost je vzbudilo poročilo tajnika g. Tomičića, ki je podal celoten pregled razvoja hrvatske Orjune in iz kojega izhaja, da je hrvatska Orjuna ena izmed najmočnejših v državi in da je s svojimi akcijami že mnogo pripomogla, da se zaneset in utrdi državna in narodna jugoslovenska misel v najširih slojih naroda. Ugotovilo se je pri tej priliki, da država oblastva po možnosti ovirajo delovanje Orjune in da se celo postavljajo na odklonilno stališče ter ščitijo frankovstvo in defetizem proti nacionalistom. Poročila, ki potrjujejo tako vedenje državnih oblastev je poslala skoraj vsaka lokalna organizacija.

Razveseljivo dejstvo se je obnen ugotovilo, da se namreč v Liki ustanavljaju seljačke Orjune, ki imajo med člani same seljake in ki so številčno najjače.

Med resolucijami, ki jih je zbor sprejel, je velika većina takih, ki se tičejo socijalne zaščite našega delavstva pred izsesavanjem s strani kapitalistov, zlasti tujih. Pozornost se je obrnila tudi na dogodke v Sloveniji in se je sprejel oster protest proti preganjanju nacionalistov v Sloveniji. Predvsem se je obsodilo postopanje g. Hribarja.

Dalje se je sklenilo, posvetiti več pažnje kulturnemu delu: osnovanje tečajev za nepismene in ljudskih čitalnic. Sklenilo se je izdati poučno brošuro o ustavi in o temeljnih pravicah in dolžnostih posameznih državljanov.

Po zborovanju se je vršil v dvorani "Apolo" svečani kongres, tekom kojega se je med mnogimi zdravicanim domovinu in kralju ter neodrešenim bratom prvič pela naša himna, ki jo je po besedilu predsednika Centralnega odbora g. dr. Korolje, odličnoga književnika, uglasbil znani skladatelj g. Dobronić.

Skupština je potekla na naš največje zadovoljstvo in bo imela gotovo velik uspeh. Vsak udeleženec je odšel z zabora z dojmom in trdnim uverjenjem, da smo mnogo silniji, nego sami mislimo. Celoten

potez zabora je nudil sliko sile in bujnega življenja, ki nam jamči za uspeh v bodočnosti.

Zagrebškemu Oblastnemu odboru iskreno čestitamo na uspehu in na vzornih njegovih organizacijah. Naj živi zagrebški Oblastni! Naj živi Orjuna! Naj živi Jugoslavija!

RAZMNOŽEVALNE APARATE: ORIGINAL SCHAPIROGRAPH.

THE REX Co., Ljubljana.

Izjava Oblastnega odbora „Orjuna“ Zagreb.

Gospod polkovnik Nikola Premović je napisal v "Pokretu" od 19. marca članek, v katerem kritizira iz krivega stališča mišljenje nekaterih nacionalistov in celo delo Orjune. Članek so ponatisnili z različnim komentarji mnogi zagrebški listi, hoteč prikazati vso stvar kot nekako cepitev v vrstah Orjune. Ta Oblastni odbor je neposredno po članku gosp. Premovića sestavil zaključek v katerem zavzema svoje stališče napram temu vprašanju. Oblastni odbor smatra za nujno izdati javnosti slednjo izjavo:

G. N. Premović je odličen nacionarni delavec, s katerim je tudi Orjuna sodelovala, ker je bil sekretar Narodne Obrane. Ali g. Premović ne more, niti nima pravice govoriti v imenu nacionalističnega pokreta, ker ne samo, da ni v njegovem vodstvu temveč ni član niti ene naše organizacije.

Ni to prvič, da se po časopisih tolmačijo izjave in mišljenja ljudi, kateri sploh ne pripadajo našemu pokretu, kot naše službene izjave, naj se to tiče enega ali drugega člana ali pa celo koga, ki sploh ni naš član.

Tako se na primer spominjam pri tem g. polk. P. Jurišića. G. Jurišić, je odličen naš član, kateri uživa veliko simpatijo v naših vrstah, posebno v Vojvodini, ali niti on, niti drugi ne reprezentira vodstva nacionalističnega pokreta.

Naše vrhovno vodstvo je Centralni odbor in po njem izbran Direktorij v Splitu z dr. Koroljem na čelu, kateri izdaja svoje službene izjave samo v našem glavnem organu "Pobeda" v Splitu.

Kar se tiče mišljenja, katerega je zastopal g. polk. Premović v svojem članku moremo izjaviti službeno slednje:

Cilj in naloga naše organizacije je vstvaritev popolnega nacionalnega in političnega Jugoslovenska. Tej naši končni svrhi podrejujemo vse in hoćemo, da jo izvedemo brez-kompromisno. Ali da bodo mogle manifestirati moći Nacije, potrebno je preje rešiti aktualna socijalna in ekonomска vprašanja napram interesom Nacije.

Mi bi bili najsrečnejši, ko bi naš rod zapadel veličino historičnega momenta v katerem se nahaja, sam da bi z emancipacijo svoje lastne vojne, povzdignil interes države, to je samega sebe kot organizirane celine nad vse partikularne interese. Mi se nadejamo s svoje strani, da bo prišlo do tega ter smo uverjeni, da je to najboljša pot. Pripravljeni smo delati v tem smeri in v tem smislu pomagati parlamentarnim faktorjem naše države.

Z ozirom, da se plemenski, verški in razredni interesi, dvigajo večkrat nad interes Nacije ter, da pozabljiva večina naroda v njihovo korist interese celine, ni nič čudnega, da se pojavlja v naših vrstah tendenca, katera zahteva, da se vrhovni cilji Nacije vstvari, ako ni drugače mogoče, tudi po drugih potih.

Toliko bolj ker vstvarja oblastna upravičenost tega stališča, ko dovoljuje gotovim elementom, da rušijo pod plaščem demokracije in parlamentarizma našo državo znotraj in zunaj.

Toliko smo smatrali za nujno, da izjavimo v orientacijo naših članov in obveščenje javnosti ter ne boderemo v tem vprašanju več polemizirali.

Za Oblastni odbor Orjuna Zagreb: Berislav Andelinović, predsednik

Naš pokret.

Vsem mestnim odborom.

Predmet: Dnevni red Oblastne skupščine.

Oblastna skupščina se začne 24. marca ob 3. popoldne v prostorijah oblastnega odbora Arena Narodni dom s sledenjem dnevnim redom:

Pozdrav predsednika.

Pregled pooblastil.

Poročilo tajnika obl. odbora.

Poročilo blagajnika obl. odbora.

Absolutorijski oblastnemu odboru.

Poročilo delegatov poedinih mestnih odborov in poverjeništev.

25. marca ob 9. zjutraj.

Volitev novega odbora.

Referat in diskusija o organizaciji akcijskih sekcij v mestnih Orjunah.

Referat in diskusija o notranjem kulturnem in prosvetnem delu Orjune.

Slučajnosti.

V zvezi s tem se opozarjajo mestni odbori in poverjeništev na § 39, 39.a 40, 41, 49 našega Statuta.

Vsaka Orjuna mora poslati svoje delegate. Ne uvažuje se zastopanje po drugih Orjunah.

Odrejeni delegat vseke mestne Orjune oziroma poverjenik mora podati kratko in izčrpno poročilo ter, da v glavnem odgovori na sledeće točke:

Kdaj se je osnovala Orjuna.

Sedanjii odbor.

Število članov.

Notranja ureditev (sekcije) in dela organizacije sploh.

Plan za nadaljnjo akcijo. Oblastna skupščina traja 24.—25. marca.

25. marca zvečer bode svečani komersi v počast članov na katerega imajo vstop vsi člani. Opozarjamo vse Orjune da izstavijo svojim delegatom potrebljno pooblastilo, podpisano od predsednika in tajnika in s pečatom organizacije. V slučaju, da katero poverjeništev ne more zastopati poverjenik sam, izda svojemu zastopniku dolno moč. Vse Orjune so dolžne najdalje do 15. marca obvestiti obl. odbor, koliko delegatov pride na skupščino in če je treba vsem preskrbeti stanovanje. V nasprotnem slučaju ne bode more pre preskrbeti stanovanja.

Tega dne naj manifestira naša moč.

Na svidenje v Ljubljani!

Oblastni odbor.

Naznanilo direktorija. Povodom vesti v časnikih o odpovedi g. Pavla Jurišića od kandidature za tekoče vol

Ustanovni občni zbor Or.Ju.na v Novem mestu se je vršil 25. februarja t. l. Zbor je bil izvanredno dobro obiskan, opazilo se je posebno mnogo kmetov. Zborovanje je otvorenih predstnikov pripravljalnega odbora g. Uderman, kateri pozdravlja delegata C. O. v Splitu in O. O. v Ljubljani g. Jovica M. Silobrčića, kateremu da tudi po svojem lepem govoru besedo. Burno pozdravljen je pozdravil g. J. M. Silobrčić prisotne v imenu centra in oblastnega odbora. Razložil je prisotnim postanek, cilj in razvitek naše organizacije, ter naše stališče napram današnjim političnim razmeram v deželi. Končal je svoj govor, priporočajoč prisotnim disciplino in kompaktno delovanje za državo in nacijo. Na to je bil izvoljen stalni odbor za Novo mesto in okolico. Nedeljski nacionalistični zbor v Novem mestu je bil velika manifestacija naše jugoslovenske misli. Na predlog g. predsednika je bil poslan brzjavni pozdrav Nj. V. kralju v Beograd in predsedniku direktorju dr. M. Koroliju v Split.

Ustanovni občni zbor OrJuna za Domžale in okolico se je vršil v sredo 28. februarja. Zbor je bil jako dobro obiskan. Navzočih je bilo mnogo zavednih Jugoslovenov pa tudi Jugosloven iz vseh slojev. Ženska sekacija bude v Domžalah zelo močna, pa je tudi delo, ki jo čaka, veliko. Zbor je otvoril sklicatelj g. Krmpotič, kateri je po pozdravnem govoru dal besedilo delegatu C. O. v Splitu g. J. M. Silobrčiću. Ta je pozdravil zborovalce v imenu našega vodstva, razvил program, ideologijo, postanek in razvitek našega pokreta, ter je povdorjal specijalni značaj, ki ga ima ta v Sloveniji. Končal je svoj govor s pozivom na delo za zmago naših idej. Za njim je govoril delegat Obl. odbora v Ljubljani ter pozdravil zborovalce v imenu istega. Razložil je razvoj našega pokreta v Sloveniji. Dotaknil se je tudi situacije, ki je nastala pred volitvami, razložil stališče našega pokreta napram raznimi slojem, ter končal svoj govor z željo in vero, da bode Orjuna zapopadla svojo nalogo in, da jo bode tudi častno vršila. Izvoljen je bil upravni odbor za Domžale in okolico. Iz zborovanja je bil poslan brzjavni pozdrav Nj. V. kralju in predsedniku direktorju dr. M. Koroliju.

Ustanovni občni zbor naše OrJune v Celju 28. februar je ob obilni udeležbi vzorno potekel. Zaman so bile vse persekcije, zaman vsa gonja proti našim zvestim. Orjuna je tudi tukaj pokazala, da se ne plasi nobenih groženj. Podrobno poročilo v prihodnji številki.

Šmarje pri Jelšah. Tudi v našem trgu se vrše priprave za ustanovitev Orjune, za katero vlada veliko zanimanje. V šmarskem okraju in tudi v trgu samem imamo že precej trgovcev in drugih obrtnikov, ki se prav radi pobahajo v svojih obratih z blagom nemščino. Nekateri so se udeležili tudi Jagaballa. Upamo, da bo švabčarenje kmalu prenehalo, če ne, za bomo odpravili mi. Pravih Nemcov pri nas ni, nemčurjev pa nikkakor ne bomo trbeli med nami!

Akcija nacionalistov v Virovitici. Zagrebška »Slov. Tribuna« je prejela iz Beograda: »Notranje ministrstvo je prejelo službeno obvestilo, da so preložili radičevci svoje veliko zborovanje na 25. t. m. a to iz razloga, ker je prišlo nekaj tisoč nacionalistov v nameri, da razbijajo zborovanje. Kakor je znano, je javljalo blokaško časopisje, da pride 50.000 hrvatskih republikancev. Izgleda, da so nacionalni elementi tudi v tem Radičevem gradu začeli prevladovati in potiskati radičevce v temo, kamor tudi spadajo.

Pozdrav Orlumi. Primili smo ovaj pozdravni telegram iz Splita: Za sednice mesne Orjune pozdravljamo vaš rad za naše ideale in Jugoslavijo.

Uniformiranje »Orjune«. Notranje ministrstvo je odobrilo načrt uniforme, katero smejo nositi člani organizacije pri narodnih svečanostih. Uniforma bude tako: kalpak z državno kokardo, plava srajca, sive hlače in das, a čez ramo jermen za orožje.

Naša himna. Kakor smo že obetali, prinašamo danes na prvi strani pesem »Nacionalistički poklic« izpod peresa g. dr. Mirka Korolije, znanega književnika in predsednika Direktorije Orjune. Besedilo je že predloženo enemu naših najboljših skladateljev, da ga uglašbi. Pela se bo kot himna nacionalistov samo ob svečnih prilikah.

Narodno gospodarstvo.

DI F:

ZBOLJŠANJE SLOVANSKE INDUSTRIE VSLED RUSKE KRIZE.

Nemčija je producirala v poslednjem letu 191 milijonov ton premoga - 115 milijonov ton ali 80% te proizvodnje je odpadlo na rusko pokrajino. Slično je s proizvodnjo surovega železa. Brez koksovin neči iz ruskog ozemlja zamore producirati Nemčija le še 2-5 milijonov ton. Zato je prenehala biti zaenkrat Nemčija najnovejši konkurent češke in poljske industrije. Pa ne samo to. Nemčija naročuje pri čeških plavžih in livanah železo in železniške proizvode. Pri čehoslovaških železolivarnah že več mesecev pred ruskim krizo ni gorela skoč nobena visoka peč. Radi visoke valute češki industrijski proizvodi niso mogli konkurrirati z inozemskimi posebno z nemškimi, ne, radi izredno nizkega tečaja marke. Tudi naša država je naročala le največ v Nemčiji. Danes je nemška proizvodnja že v stagnaciji, ako ni celo v nazadovanju. V Kladnu pa proizvodnja narašča, v moravsko - šleziski krajini so zopet užgali visoke peči, obrat pa zavzema dnevno večji obseg. Tudi strojne tovarne v Pragi, Brnu in Plznu dobivajo vedno večja naročila. V ostravsko - karvinskem revirju so kokserije užgale tri baterijske peči, v kratkem pa jim bodo sledile še ostale. Ostrava pošilja koks celo v Nemčijo, kar se poprej nikdar ni zgodilo. Poljske železolivarne v Radomu dobivajo vedno nove naročbe. Francoska zasedba je Nemčijo za delj časa dvignila iz vrste konkurentov v svetovni industriji, tako, da si bo mogla češka industrija utvartiti na industrijskem bolehanju Nemčije močno gospodarsko pozicijo. Ker je z Rusijo v trgovskih stikih, bo tudi tam našla znatno odlagališče za svoje blago. S tem bo tudi Nemčija začela odvzemati odjemalca za odjemalcem. Čehi so trezeni in delaven narod. Ali bi ne mogli stati enkrat na vodilnem mestu v vrstah slovenske industrije? In potem nam kramarskim podjetnikom ne bodo treba več klicati tujcev in ponujati tujemu kapitalu lastno rudo za izmogovanje! Edini konkurent češke industrije je danes le še Avstrija, ki ima še precejšen gospodarski vpliv na sosedne industrijske države. Zato so pa tudi v Beogradu dr. Seipla sprejeli, kakor — strica iz Amerike! Vendar zaznamuje statistika avstrijske proizvodnje zadnje mesece znatno nazadovanje. Na rurski krizi si je tudi Avstrija opomogla, toda Čehi ji že močno odvzemajo teren. Na vsak način bosta oba konkurenta kmalu bila odločilen boj. V tem znamenju zaostaja že avstrijska tekstilna industrija. Madžarska ji je že zaprla svoje meje — bojkot? Zato pa so Avstriji po kameleonsko spremenili svojo politiko in šli v Canoso - Beograd! In naša vlada? Namesto, da bi izrabila ugoden položaj, je dovolila vse koncesije. Nabasali so delegatom dubkom lačne torbe in jim iz »iskre-

nega prijateljstva« dodali še kaj povrh. Narod, odprti vendar oči in poglej, kako delajo državniki kupčije na škodo tvojih idealov in bratske češke države.

Vodenje knjiga na našem jeziku. Ovih dana ministarstvo finansija ponovilo je i potostrilo raniju naredbu da sve strane banke u našoj zemlji moraju voditi svoje knjige na našem službenom jeziku. Tako isto svi računi moraju se voditi u dinarskoj vrednosti.

Nove poštne znamke. Poštno ministrstvo je sklenilo, da izda nove poštne znamke s sliko kraljice Marije in s slikama zgodovinskih mest naše države. Znamke bodo tiskali v Ameriki.

Novčanice po 1000 dinarjev predajo iz prometa. Zagrebška »Rječnik« poroča, da ordejo novčanice po 1000 dinarjev koncem marca ali v početku aprila iz prometa. Nove novčanice se že tiskajo in bodo v kratkem razposlane podružnicam Nar. banke.

Kulturni pregled.

Sokolski Vjesnik župe zagrebačke. Primili smo trobriov prve godišnje »Sokolskog Vjesnika župe zagrebačke«. Listajuc ovaj trobri od 64 stranica sa skoro 30 ilustracija, primjetili smo da je to jedan od najboljih sokolskih listova. Sama sadržina lista pruža vodjama pojedinih društava veliku gradnju, jer baš u ovome broju imade vježba za sve kategorije sokolskog članstva, a sastavljenih po priznatim sokolskim tehničarima. Osobito je pomno obradjen pregled jugoslavenskog i slavenskog Sokolstva, jer upravo iz ovog pregleda svatko može da upozna život, rad i nastojanja naših Sokolova. Mi list za svoje strane preporučamo, a naručuje se kod uprave »Sokolski Vjesnik« Zagreb, Nova Ves br. 23. Godišnja je pretplata listu 36 Din.

ZRNA.

Pogreb na državne stroške. G. namestnik Hribar si je stekel s svojim delovanjem za razširjenje naše organizacije tako velike zasluge, da mu naša Orjuna skoro ne bo mogla plačati te velikodušnosti. Da pa se zaslunđenu veličini, ki nam je nesobično poskrbel za velikansko reklamo in popularnost v Sloveniji, vsaj malo oddolžimo, je tukajšnji oblastni odbor sklenil, da zastavi pri osrednjih oblastnih ves svoj vpliv, da se zaslunđenu g. namestniku ob prilici njegove politične smrti, ki se bliža z orjaškimi koraki, dovoli pogreb na državne stroške z velikim konduktom tja do — Reke. »Orjuna« bo pri pogrebu sodelovala in so topogledne pogrebne priprave že v teku.

Kronika.

Slovenski Narod postaja pozabljen. To so znaki njegove senilnosti: mi se ne bi obdržnili v njegovem starčevsko kašljivanju, če bi ne šlo v konkretnem slučaju za neko krivico, katera je nanešena in bi mogla škodovati nekemu našemu klijentu. »S. N.« trdi, da je splošno zavarovalna družba »Save« v čisto italijanskih rokah ter da mi od nje sprejemamo pomoč radi tega ker primašamo njen inserat v »Orjuni«. »S. N.« se ne spominja, da je on sam napisal poročilo o ustanovnem občnem zboru društva »Save« v 77. št. z dne 7. aprila 1921, iz katerega je razvidno, da je v tej družbi samo 40% tujega kapitala, a drugo se nahaja v nacionalnih in državnih rokah. »S. N.« naj pometa torej pred svojim pragom, mi pa ne potrebujemo njegovih nasvetov.

Naš list. Kljub kratki dobi obstoja »Orjuna« si je ta priborila že často mesto med glasili nacionalistov naše kraljevine. Njeni članki, ki vzbujajo

pozornost širše nacionalistične javnosti, najdejo vedno širokog odmeva v uredništvih bratskih listov. Celo zagrebški »Pokret«, ki ni glasilo nacionalistov, omenja s topimi besedami naš list o priliki njegovega razširjenega formata in poudarja, da ga veseli ta uspeh agilnih nacionalistov Slovenije. »Pokret« priporoča naš list najtopleje vsem Slovencem, Hrvatom in Srbam in zahteva, da ga vsi pošteni in zavedni Jugosloveni širijo in podpirajo. Podpiranje nacionalističnega tiska vodi do zmage naše misli in do konsolidacije naše kraljevine.

Razne vesti.

Vodstvo Cyril Metodove družbe smo zadnjič vprašali, ali je resnična goričica, da je ono dalo svoje podružnici v Celje navodilo, naj se člani varujejo vsakega agresivnega dejanja napram Nemcem. Dobili nismo do danes odgovora. Ugotovili smo pa, da je naša informacija točna. Toraj sedaj naj vodstvo še začne zidati Šulferajske Šole pri nas, ker svojih na Koroškem, Štajerskem in Primorskem ne more in delokrog družbe se bode razširili in sporazum z Nemci je gotov. In ti jugoslovenski mamici ali nisi mogla še tega dočakati, da bi takemu vodstvu pljunila v obraz? Težka ti jugoslovenska zemljica. In Vi borci Cirilometodarji, ki ste bili zasramovani, opljuvani, tolčeni od nemške sodrge, mar boste to trpeli?

Popravek. V »Orjuni« (št. 9.) je notica, da imajo v Mariborski meščanski šoli čitanke, ki je v njih še cesarska pesem. Resnici na ljubo popravljamo stvar v toliko: Na meščanski šoli v Mariboru, kakor nam poroča dotični zavod, nimajo čitank s cesarsko pesmijo. V slovenskih razredih je uvedena čitanka Brinar 1., 2., 3. in 4. del za meščanske šole, v nemških pa Fink-Kožuh 3. Lesbuch. Vse te knjige so pisane v strogo jugoslavenskem duhu. Koliko knjig se nahaja še v privatni lasti posameznikov iz prejšnje dobe se ne ve. V kolikor so bile v prvem času po prevratu v šolski uporabi, so bili po nalogu viš. šol. sveta iž njih odstranjeni vsi sestavki, ki so bili v zvezi s prejšnjo Avstrijo.

Brez žrtev ni zmage! Star borce za naše nacionalne ideale in za našo svobodo nam piše: V naših vrstah se pojavlja često malodusje pri vsaki mali žrtvi, katero izgubimo v naših borbah. To pa je za nas ne le sramotno, ampak tudi neverano. Kdor stopi enkrat v naše vrste, se ne sme batiti žrtev, kajti na te mora biti že vnaprej pripravljen, ker brez žrtev ni zmage. Mi smo si nadeli visok cilj, smoter ozdraviti naš jedinstveni narod in našo jedinstveno državo ter ju povesti v lepoš in boljšo bodočnost, zato je vsaka žrtve, ki jo doprinesemo v tem boju častna. Mi moramo preko žrtev, te nas ne smemo strašiti ampak nasprotno, še obodriti in okreptiti. Čimveč žrtev, tembolj mora rasti vera v končno zmago, tembolj intenzivno mora postati naše delo. Naš jugoslovenski narod, posebno pa slovenski del, je danes še slabič, mi pa ga moramo vzgojiti za junaka, ki ne bo klonil pred nobeno silo, ki se nikoli ne bo udaljal malodrušu. Če smo si znali izbojevati nacionalno državo, si jo moramo znati tudi zgraditi, moramo jo znati očistiti vseh madežev in zajedav. Brez žrtev ni zmage! Tega se zavedajmo vedno!

AKO PIJEŠ BUDDHA-ČAJ, VŽIVAS ŽE NA ZEMLJI RIJ!

Brežiški nemčurji. V nedeljo 18. pr. m. se je peljal prenapolnjen voz z vinom navdušenih brežiških nemčurjev iz kolodvora v mesto. Ustavili so se pred gostilno Bogovič in tamkaj klicali: Orjunci »Junci« kje ste, da vas nabijemo, ker mi se vas ne bojimo itd. Omenjena družba je bila pristno nemčurške kova po imenu Costa ml. sin trgovca, Paidasch Edward, sin brivca Klobučar ml. sin kleparja v Brežicah in drugi. Te cvetke naj vzamejo na znanje, da se »Orjuna« že ustanovila tudi v Brežicah, tako, da je njih želji ustrezeno. Za njo bo v Brežicah prav hvaležno polje. Vsem zavednim Slovencem pa polagamo na srce, da si omenjena imena dobro zapomnijo, ter jih točno priporočamo.

Svetosavski hram u Beogradu. Patrijaršija srpsko-pravoslavne crkve odlučila je da u Beogradu podigne monumentalnu crkvu sv. Save na mestu gde je Smail-paša spalio kosti Svetog Save.

Mi, nacionalisti se ne smemo angažirati za nobeno politiko, ker smo izven in iznad strank. Za nas obstoji samo narod, a vprašanje države je vprašanje samega naroda.

Vsem, ki želijo zdravje sebi, svojim dragim in našemu narodu, priporočamo edino sredstvo zoper črne koze in rudeče garje, da takoj narote „ORJUNO“, ki je priznano najboljše cepilno sredstvo proti tem ostudnim kužnim boleznim. ...

MODNA TRGOVINA

**A. ŠINKOVIC
NASL. K. SOSS**

LJUBLJANA
Mestni trg 19.
CENE ZMERNE!!

Manufakturna trgovina

**FRANJO
MAJER**

Maribor
Glavni trg št. 9.

Zaloga raznovrstnega češkega suknja, ševjota in kamgarne za moške in ženske obleke, platna, perila, nogavic, sešitih odej, pirotskih preprod itd.

Stegú in drugi

kom. družba za strojno in električno industrijo.

Pisarna LJUBLJANA
Beethovnova ulica 9/III.

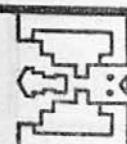
Postavlja:
kompletno naprave modernih Zag ter naprave za sušenje lesa.

Dobavlja in montira:
vse stroje za lesno obdelavo.

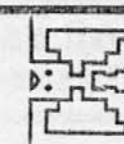
Avtomobile
kolesa, motorje, pnevmatiko vseh vrst, olje, bencin in druge potrebščine
Ima vedno v zalogi

F. Florjančič
LJUBLJANA

<

PINTER & LENARD**VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO**

TELEFON ŠT. 282 | BRZOJAVI: „PINLEN“ MARIBOR

„SLOGRAD“Slovenska gradbena in industrijska d. d.
Telefon Inter. 180. Telefon Inter. 180.Tehnična pisarna Ljubljana, Sp. Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specjaliteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litioželeznimi vložkami za visoke tlachne napetosti (kakor pri skladisčih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

MODNA KROJAČNICA
JOŠKO SUŠNIK

LJUBLJANA

**MANUFAKTURNA
VELETRGOVINA****HEDŽET & KORITNIK**

LJUBLJANA

FRANČIŠANSKA ULICA 1

BRZOJAVI: HEDŽET

TELEFON 75

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov

**veleniski, šentjanški in
trboveliski premog**

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov, za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora

ter priporoča posebno

I čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovački premog, črni premog in brikete.

NASLOV:

Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta, tasta in brata, gospoda

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti na

stroji za obdelovanje lesa

Turbine Transmisije

Armature Sesaljke Zvonovi

Strojne tovarne in livarne d.d., Ljubljana.

A. & E. Skaberne
Ljubljana
MANUFAKTURA
in
MODA
Na debelo in drobo.

Ako kašljate je edino sredstvo proti prehlajenju

PEKTO
kateri sigurno pomaga
"ADRIJA"
drogerija in foto-manufaktura
B. Čvančara, Ljubljana.

Cevje kupujte od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina & Co. z zamkom "Peko", ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in na debelo Ljubljana, Breg 20 in podruž. Aleksandrova c. 1.

SLAVENSKA BANKA

d. d.
podružnica Ljubljana
preje Jugoslovanska Union-Banka

ZAGREB

BEOGRAD

Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

AFILIACIJE:

BUDAPEST: BALKAN BANK R. T.

SPLIT: JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJSKA BANKA.

WIEN: BANKHAUS MILAN ROBERT ALEXANDER.

Delniška glavnica in rezerve K 200,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Inserirajte v „ORJUNI“!

IZVANREDEN UŽITEK

boš imel, če si privoščiš
v restavraciji gl.kolodvora
v Ljubljani

Starega
jeruzalemskega

muskatnega
silvana.

CHARLES PRINC

MANUFAKTURNO BLAGO NA DEBELO

LJUBLJANA, MIKOŠIČEVA C 36.

POŠTNI PREDAL 124.

VI. Prážki vzorční velesejem

od 11. do 18. marca 1923

naj obišče vsakdo, ki želi novih trgov. zvez.

Ugodnosti za posetnike:

75 % popusta pri vidiranju potnih listov, 33 % popusta pri osebnih in brzovlakih češkoslovaških železnic pri potovanju v Prago in nazaj.

Legitimacie

za ceno à Din 20 - se dobivajo pri češkoslovaškem konzulatu v Ljubljani, Breg št. 8 in oficijei. zastopstvu, tvrdki

Aloma Company, družba z o.z.

Ljubljana, Kongresni trg 3. Beograd, Sremska ul. 9.

M. Poličar & drug

Bled, Slovenija.

Špecijalna tovarna za izdelavo bančnih in pisarniških oprav.
Velika tvorница za pohištvo.
Prevzema tudi vsa stavbena dela.

„SAVA“
Opće osiguravajuće dioničarsko društvo
ZAGREB

Generalno zastopstvo za Slovenijo
V LJUBLJANI
Sv. Petra cesta št. 2

Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

„CABA“
Opće osiguravajuće dioničarsko društvo
ZAGREB

Naznanilo!

P. n. občinstvu ter znancem, prijateljem in gostom z dežele vlijudno naznanjava, da sva odprla dne 28. februarja

v novi palači Ljubljanske kreditne banke,
nasproti glavne pošte

prvovrstno kavarno „EMONA“

opremljeno z vsem komfortom.

Sklicujte se na najino dolgoletno prakso upava cenj. goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti ter se za naklonjenost priporočava

JAN IN KATI FIALA.

Restavracija se odpre nekaj dni pozneje, kar se bo sl. občinstvu naznanilo v časopisih.

LJUBLJANA, Mestni trg 5

O. BERNAUTOVIĆ

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Postružnice:
Maribor
Novo mesto
Rakec
Slovenjgradič
Slovenska Bistrica

Brzovaji:
TRGOVSKA.

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.
(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

Kapital in rezerve Din. 17,500.000,-

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantnejše.

Telefoni: 139,
146, 458.

Ekspoziture:
Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici).

